

öka de kostnader, som äro förenade med sådana mål, om hvilka här är fråga, för-
 anlåtes Utskottet vördsamt hemställa,
 att ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 14 Mars 1871.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

Herrar *Beckman* och *Carlén* hafva begärt få antecknad, att de i detta
 ärendes behandling hos Utskottet icke tagit del.

N:o 16.

Ank. till Riksd. Kansli d. 16 Mars 1871, kl. 1 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i 2 Kap. 5 och
 6 §§ Giftermåls-balken.*

Nämnda motion (n:o 145) har inom Andra Kammaren blifvit väckt af Herr
Ola Månsson, hvilken i motionen föreslagit, att Riksdagen ville för sin del besluta,
 att Giftermåls-balkens 2 Kap. 5 och 6 §§ upphäfdes i de delar, som utgjorde
 hinder för efterlevande make att utan Kongl. Maj:ts tillstånd ingå äktenskap med
 någon af den afidne makens syskon eller person i dermed likställigt slägtled.

Frågan

Frågan om upphäfvande af ofvannämnda lagrum har flera gånger varit å bane hos representationen. Vid riksdagen 1862—63 beslöto Ständerna en författning, hvarigenom skulle förklaras, att de i 2 Kap. 5 och 6 §§ Giftermåls-balken förekommande förbud för deri uppräknade personer att utan Konungens tillstånd med hvarandra ingå äktenskap upphört att vara gällande, dock utan att derigenom skedde någon ändring i lagens stadganden i 13 Kap. 1 § Rättegångs-balken om jäf emot domare och i 17 Kap. 7 § samma balk om jäf emot vittnen.

I sitt svar till Ständerna yttrade Kongl. Maj:t, att han icke hyste några betänkligheter emot borttagandet af det vilkorliga förbudet mot äktenskap inom de i oförmälda §§ af 2 Kap. Giftermåls-balken afsedda svågerskapsled; men med afseende derå, att förslaget i vissa delar ansågs vara dels ofullständigt, dels affattadt på ett ej fullt tydligt sätt och i betraktande af den inverkan, förslagets antagande skulle medföra på det af Kongl. Maj:t för Riksdagen framlagda förslag till ny strafflag, ansåg sig Kongl. Maj:t förhindrad att bifalla förslaget.

Vid 1868 års riksdag, då frågan ånyo förekom, beslöt Riksdagen en författning af enahanda innehåll med den vid 1862—63 års riksdag beslutade, men med tillägg, att 18 Kap. 5 § strafflagen angående straff för otukt emellan personer, besvårade på det sätt, som nämnes uti ifrågavarande lagrum, skulle upphöra att vara gällande, samt att någon ändring ej skulle ske i 31 § Skiftes-stadgan om jäf emot landtmätare och gode män.

Detta förslag lemnades utan anmärkning af Högsta Domstolens flesta ledamöter, men i skrifvelse till Riksdagen den 5 Januari 1869 förklarade Kongl. Maj:t, att, då förslaget afsåg, att, utom de lagrum i Giftermåls-balken, som utgjorde förslagets närmaste föremål, jemväl upphäfvu den paragraf i strafflagen, som stadgade särskildt ansvar för otukt emellan personer, som äro i svågerlag å sidan, Kongl. Maj:t, som funnit det betänkligt att borttaga detta lagens skydd för sedligheten inom familjerna, vägrat förslaget sitt bifall.

Slutligen väcktes vid nästlidne års riksdag enahanda förslag med det, som nu utgjort föremål för Lag-Utskottets handläggning, men afstyrktes af Utskottet af det skäl, att det icke ansågs antagligt, att en förnyad framställning från Riksdagen då skulle vinna Kongl. Maj:ts bifall.

Då emellertid frågan nu ånyo blifvit väckt, har Utskottet ansett sig böra taga i öfvervägande hvad som må kunna tala för bifall till den ifrågasatta lagförändringen, och dervid hafva de skäl, som af Lag-Utskottet vid 1868 års Riksdag anfördes, synts Utskottet fortfarande ega giltighet. Dessa skäl voro hufvudsakligen, att den i 1734 års lag uttalade grundsats om absolut förbud mot giftermål i svågerlag å sidone och vissa fall af andra svågerlaget redan blifvit bruten genom Kongl. Förordningen den 10 April 1810, som medgifver äktenskap i berörda svågerskapsled;

att vid sådant förhållande lagstiftaren endast hade att tillse, huruvida några fullt giltiga skäl vidare förefunnos för bibehållande af det uppställda vilkoret af Konungens lof; samt

att det vore känt, att Konungens bifall till ansökningar af detta slag aldrig förvägrades, hvadan ifrågavarande vilkor numera qvarstod i lagstiftningen blott såsom en formalitet.

För erhållande af Kongl. Maj:ts samtycke till äktenskap uti ifrågavarande fall erfordras för närvarande icke annat än en enkel ansökning, åtföljd af prestbetyg för kontrahenterna, utvisande det emellan dem rådande svågerlagsförhållande, och då således meddelandet af detta samtycke icke förutsätter någon annan pröfning, än den, huruvida ett dylikt svågerlagsförhållande är för handen, har utverkandet af Kongl. Maj:ts bifall blifvit en tom formalitet, men en formalitet, som för de par besvägrade personer, i medeltal årligen omkring ett hundra, hvilka nu nödgas söka Konungens bifall till ingående af äktenskap, är betungande.

Lika med Lag-Utskottet vid 1868 års riksdag har Utskottet nu ansett stadgandet i 18 Kap. 5 § Strafflagen, angående ansvar för otukt emellan personer, som äro i det svågerlag, att de icke utan Konungens tillstånd må ingå äktenskap med hvarandra, böra upphävas på samma gång ifrågavarande äktenskapsförbud bortfaller. Utskottet har icke kunnat finna nämnda ansvarsåföljd, hvilken är bestämd till böter, vara af den vigt såsom skydd för sedligheten inom familjerna, att densamma icke utan våda skulle kunna upphävas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Utskottet — som ansett en lagförändring i den af motionären föreslagna syftning icke böra inskränkas till de af motionären nämnda fall af närmare svågerlag med uteslutande af de fjernare — med återupptagande af det förslag, som godkändes vid 1868 års riksdag, vördsamt hemställa,

att Riksdagen för sin del ville besluta en författning, hvarigenom förklaras, att de i 2 Kap. 5 och 6 §§ Giftermåls-balken, sådana de lyda i Kongl. Förordningen den 10 April 1810, förekommande förbud för der uppräknade personer, att utan Konungens tillstånd med hvarandra ingå äktenskap, samt i följd deraf jemväl 18 Kap. 5 § Strafflagen angående straff för otukt emellan sådana personer, upphört att vara gällande; dock att derigenom ej sker någon ändring i lagens stadgande i 13 Kap. 1 § Rättegångs-balken, om jäf emot domare, och i 17 Kap. 7 § samma balk, om jäf emot vittnen, samt i 31 § Skiftes-stadgan den 9 November 1866, om jäf emot landt-

mätare och gode män, i hvilka fall det kommer att förblifva vid hvad hittills föreskrifvet varit.

Stockholm den 14 Mars 1871.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

Herr *Beckman* och Herr *Carlén* hafva anmält, att de i detta ärendes handläggning hos Utskottet icke deltagit.
